

Mavi Vatan Doktrini Nasıl Oluřtu?

TEVFİK KADAN
Gazeteci

Tevfik Kadan, 27 Nisan 1990'da Isparta'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Nazmiye Demirel İlköğretim Okulu'nda tamamladıktan sonra askeri liseler sınavını kazanarak 2004 yılında Heybeliada Deniz Lisesi'ne girdi. Buradaki dört yıllık eğitimine müteakip 2008 yılında Deniz Harp Okulu'na geçti. 3 yıllık Bilgisayar Mühendisliği eğitiminin ardından Harbiye'den ayrılarak Selçuk Üniversitesi'nde Elektrik-Elektronik Mühendisliği bölümünde okudu. 2014 yılında mezun oldu. 2018 yılında Anadolu Üniversitesi'nde Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde ikinci üniversite eğitimine başladı. 2010 yılından itibaren gazetecilik alanında da çalışmalar yapan Tevfik Kadan, iki yıl Vatan Partisi Basın Bürosu Başkanlığı, iki yıl Aydınlik Gazetesi Haber Müdürlüğü yaptı. Şu anda Aydınlik.com.tr internet sitesinde Genel Yayın Yönetmeni olarak çalışmaktadır. Deniz jeopolitiği üzerine çok sayıda haber ve röportajı bulunmaktadır.

E-mail: tevfikkadan@gmail.com

ÖZ

Mavi Vatan Doktrini, Türkiye'nin uluslararası hukuk çerçevesinde oluşturduğu meşru deniz yetki alanlarındaki haklarını ifade ediyor. Bu hakların korunması için gösterilen çabalar ise gerek uluslararası hukukun uygulanması gerekse bölge ülkelerinin hakça tüm kaynaklardan faydalanması bakımından, küresel ve bölgesel barışa önemli bir katkı sunuyor. Bugün iddiaların aksine, bir "yayılmacılık" politikasından çok uzak olan Mavi Vatan Doktrini sayesinde, yalnızca Türkiye'nin değil tüm bölge ülkelerinin büyük deniz yetki alanları kazanabileceği görülüyor. Özellikle Doğu Akdeniz'de kıyıdaşlarla yaratılacak işbirliği mekanizmaları ile hem küresel ticaretin korunmasına hem de enerji kaynaklarının en verimli şekilde kullanılmasına katkı sağlanacağı değerlendiriliyor. 21. yüzyılda hâlâ korsanlık peşinde olan ülkelerin ise Türkiye'nin haklarını koruyacak üstün bir donanmaya ve kendisini güncelleyebilecek yetkin bir askeri sanayi altyapısına sahip olduğunu unutmaması gerekiyor.

Anahtar Kelimeler: denizcilik, Ege Denizi, Mavi Vatan, MEB, Yunanistan

HER NE KADAR BATI, TÜRKİYE'NİN yeniden açık denizlere çıkmasını "Yeni Osmanlılık" olarak nitelese de, Türkiye'nin Mavi Vatan Doktrini, Mustafa Kemal Atatürk tarafından laik, demokratik cumhuriyetin hayatta kalma zorunluluğu olarak ifade edilmiş; evrensel deniz hukuku ilkelerine uygun olarak sınırları çizilmiş; devlet uygulamalarıyla pekiştirilmiş bir 21. yüzyıl jeopolitik gerçekliğidir.

Denizler tükenmez bir servet ve kuvvet membasıdır. Osmanlı milletinin tabiatında ise denizcilik olmayabilir. Ancak öyle bir memlekette oturmaktadır ki o memleket stratejik, politik ve ekonomik durumu itibarıyla denizlere hâkim bir milletle var olmak ihtiyacındadır. Osmanlı Asya'sı kendisine böyle bir sahip buluncaya kadar keşmekeşten kurtulamayacaktır. İnsanlar tabiatın kanunlarına uymazlarsa yaşayamazlar. Osmanlı Türkleri ya denizci olmaya ya da eski vatanlarının kırgın çöllerinde çobanlık etmeye mahkûmdur (Alpagut, 1913: 168).

Bu satırlar 1913 yılında ünlü deniz tarihçimiz Ali Haydar Emin Alpagut tarafından Bal-

kan Savaşı'nın hemen ardından yazıldı. Osmanlı Devleti uzun yıllar boyunca donanmasızlığın en acı tecrübelerini yaşamış, en kanlı neticeleri ile yüzleşmek zorunda kalmıştı. Trablus'a, Selanik'e, Balkanlar'a yardım götürecek tek bir gemi dahi bulunamamıştı. İmparatorluk çöküyordu. Averoff zırhlısı gelip 500 yıllık Osmanlı adalarını tek başına işgal edebiliyordu. Ya denizcileşecek ya da kırgın çöllerde çobanlık edecektik. Tarih Türkleri bir kez daha denizlere çıkmaya zorluyordu...

Mustafa Kemal, deniz gücünün stratejik etkisine Çanakkale'de bizzat şahit oldu. İngiliz ve Fransız zırhlılarının büyük ateş gücünü görmüş, Alman U-botlarının oyun bozan rollerine hayran olmuştu. Nusret'in mayınlarının nihai zafer için yeterli olmayacağını anlamış ve bir deniz gücünün hayati önemini kavramıştı. Anafartalar Zaferi'nin ardından bir Alman gazeteciye şunları söylüyordu:

Karada kısırılmış durumdayız. Tıpkı Ruslar gibi. Boğazları tıkamakla Rusları Karadeniz'in içine kapamış olduk ve eninde sonunda çökmeye mahkûm ettik. Çünkü müttefikleriyle bağını kesmiş olduk. Ama biz de çökmeye

mahkûmuz. Hem de aynı nedenden. Gerçi Akdeniz'in, Karadeniz'in ve Hint Okyanusu'nun eteklerindeyiz. Ama herhangi bir okyanusa açılmıyoruz. Deniz kuvvetinden yoksun bir kara kuvveti olarak yarımadamızı, kara kuvvetlerini çekinmeden getirebilecek olan bir deniz kuvvetine karşı hiçbir zaman savunamayız (Kinross, 2018: 123).

Böylece Türkiye'nin Mavi Vatan Stratejisi bir asır önce oluşmaya başladı. Atatürk'e göre denizlere açılmayan bir Türkiye, hayatta kalamazdı. Cumhuriyet ile birlikte hızla yaralar sarılmalı ve "kadir bir Türk Donanması" yaratılmalıydı.

1923 yılında Osmanlı'dan devralınan faal durumdaki gemilerin toplam tonajı 13 bin tondur. Yaşları 11 ila 30 arasında değişiyordu (Eker & Bahtiyar, 2019: 17). 25 bin tonluk Yavuz zırhlısı üç mayına çarpmış, yıllardır limanda yatıyordu. Boğazlar askersizleştirilmiş, Haliç Tersanesi donanmaya kapatılmıştı. Mustafa Kemal ise tüm zorluklara rağmen Türk'ü yeniden denize çıkarmaya kararlıydı.

Başta Mareşal Fevzi Çakmak olmak üzere Türkiye'nin büyük bir donanma ihtiyacı olduğuna kimse inanmıyordu. ABD'yi denizcileştiren Başkan Roosevelt'in yanında Alfred Mahan, Almanya'yı denizcileştiren Kayzer 2. Wilhelm'in yanında Amiral Von Tirpitz vardı. Mustafa Kemal ise yalnızdı. Tüm itirazlara rağmen 1924'ten itibaren donanma için önemli bir bütçe ayrılmasını sağladı. Gölcük'e 25 bin tonluk devasa bir havuz inşa ettirerek Yavuz zırhlısını ayağa kaldırdı. Müstakil bir Denizcilik Bakanlığı'nın kurulmasını sağladı. Hızla gayri faal gemilerin bakım ve onarımını yaptırdı, yeni denizaltı ve korvet siparişleri ile vuruş kapasitesini artırdı. 1926'da Kabotaj Kanunu ile ülkeyi kapitülasyon belasından kurtardı, 1936'da Montrö ile Türk Boğazla-

rı'nda mutlak hâkimiyet sağladı. Yavuz'un tonajını kullanarak Yunan ve Bulgar Kralı'na barış antlaşmaları imzalatıldı. Nyon Antlaşmasıyla birlikte Türk Donanması'nı Akdeniz'in batısına ulaştırdı. Vefat ettiğinde 80 bin tonluk modern Cumhuriyet Donanması ile Türk denizciliğinin ölümsüzlük ruhunu bırakmıştı. Bugün doktrinleşen Mavi Vatan Stratejisi'ni ise 1 Kasım 1937'de TBMM'deki şu konuşmasıyla anlatmıştı:

Türkiye'de Kabotaj Bayramı kutlamaları. (Aydınlık, 2019)

Denizcilik sadece ulaştırma işi değil, iktisadi iş olarak anlaşılabilecek ve tersaneler, gemiler, limanlar ve iskeleler inşa edilecek, deniz sporları kulüpleri kurulacak, korunup geliştirilecektir. Çünkü, toprakların ucu deniz olan bir ulusun hududunu, halkının kudret ve yeteneğinin hududu çizer. En uygun coğrafi konumda ve üç tarafı denizlerle çevrili olan Türkiye; endüstrisi, ticareti ve sporu ile en ileri bir denizci ulus yetiştirmek yeteneğindedir. Bu yetenekten yararlanmasını bilmeliyiz. Denizciliği Türk'ün büyük ulusal ülküsü olarak düşünmeli ve onu az zamanda başarmalıyız (Deniz Kuvvetleri Komutanlığı websitesi, 2019).

Mavi Vatan'a Vurulan NATO Kaması

Mustafa Kemal'in büyük denizcilik ülküsü, Türkiye'nin NATO'ya girişiyle birlikte sekteye uğradı. Türk Donanması, NATO ihtiyaçlarına uygun şekilde konuşlandırılarak açık denizlerden dışlandı. Büyük Türk amirallerinden Soner Polat, NATO'nun Türk Deniz Kuvvetleri üzerindeki olumsuz etkilerini şu sözlerle anlatmıştı:

Sovyet tehdidi diyerek Türkiye'yi Karadeniz'e soktular. Ereğli'de denizaltı üssü bile kurdurdular. Ne oldu biz Karadeniz'e kilitlenince, Ege'de ve Doğu Akdeniz'de tüm inisiyatifi Yunanistan'a bıraktılar. Yunanistan daha sonra NATO görevlerinde bu alanları egemenlik hakkı olarak bize karşı kullanmaya başladı. Sonra baktık ki biz buraya sıkışıp kalmışız, öyle uyandık, belki Kıbrıs olmasa ona da uyanamayacaktık, hemen Ege'ye, Akdeniz'e açıldık... Aksaz Deniz Üssü'nü kurduk, Foça Deniz Üssü'nü kurduk, Mersin'i genişlettik. Biz NATO'nun tuzağına düştük ve hayat bize Karadeniz'den Ege'ye, Akdeniz'e çıkmayı öğretti (Kadan, 2019a: 14).

Amiral Polat'ın dikkat çektiği Kıbrıs sorunu, Türkiye için dönüm noktası oldu. Kıbrıs Türkleri'nin tüm dünyanın gözü önünde uğradığı vahşet, Türk Donanması'nı Akdeniz'e inmeye zorluyordu. NATO'nun da Birleşmiş Milletler'in (BM) de Türkiye'ye yardımcı olmayacağı görülüyordu. Öyleyse kendi göbeğimizi kendimiz kesecektik.

1963, 1964 ve 1967 krizlerinde Kıbrıs Adası'ndaki soydaşlarının can güvenliğini ve geleceğe yönelik stratejik çıkarlarını koruyamayan Türkiye, 1974 yılına kadar geçen sürede süratle ve azimle güç intikal yeteneklerini artırdı. 15 Temmuz 1974 tarihinde Rum tarafında Nikos Sampson darbesi olunca, artık Türkiye'nin Kıbrıs'a askeri müdahale zamanı gelmişti. Askeri harekât neveleri için-

de en zor ve kayıp riskleri en yüksek olan amfibi harekâtı ve daha da zoru olan amfibi hücum harekâtını icra eden Türk Donanması, 120 saat içinde Girne'de kıyı başı tutacak, harekâtı başarıya ulaştıracaktı. Dünya tarihinde bunu başarabilmiş az sayıda silahlı kuvvet mevcuttur (İkiz, 2020).

Kıbrıs Barış Harekâtı'nın hemen ardından Türkiye'ye yönelik baskılar arttı. Bu dönemde yaşananları Amiral Cem Gürdeniz şöyle anlatıyor:

Bu harekât sonrasında küresel hegemonya Türkiye'yi çeşitli şekillerde cezalandırdı. Önce Ermeni terörü hortladı. Terörünün şiddet ve kapsamı artırılarak ASALA isimli kanlı terör örgütü kuruldu. Sonra ABD ambargosu geldi. 5 Şubat 1975-26 Eylül 1978 arasında Türk Silahlı Kuvvetleri'ne karşı uygulanan ABD silah ambargosu ile silah ve yedek parça akışı tamamen kesildi. Hava Kuvvetleri'nin jetleri ile Deniz Kuvvetleri'nin muhrip ve denizaltılarının harbe hazırlık durumları dibe vurdu. Ancak bu zor dönemden çıkardığı dersler Deniz Kuvvetleri'nin silahlanma stratejisini olumlu yönde ve derinden etkiledi. 1974 yılında, Türk Deniz Kuvvetleri'nin TCG Berk refakat muhribi hariç, tüm muhrip ve denizaltıları ABD yapımı idi. Kullanılan silahlar ve gemilerin Gölcük Tersanesi'nde yapılan planlı bakım ve onarımları için gerekli malzemeler yüksek fiyatlarla ABD'den ithal ediliyordu. Silah ambargosunun cihaz ve sistemlerin idamesinde yarattığı güçlükler, başta ulusal yeteneklerin kullanılmasını ve modernizasyon için başka ülkelere yönelişi gerekli ve kaçınılmaz kılmişti. (Gürdeniz, 2019a: 142-143).

"Amerika'nın silah ambargosunun ardından ayrı ayrı Kara, Hava ve Deniz Kuvvetleri'ni Güçlen-

dirme Vakıfları kurulmuştu. 1987’de tüm vakıflar Türk Silahlı Kuvvetleri’ni Güçlendirme Vakfı adı altında birleştirildi ve bu tarihten itibaren Türk Silahlı Kuvvetleri’nin modernizasyonuna yönelik büyük projelerin tedarik süreçleri yönetildi” (Kadan, 2019b: par.4)

Milli Gemi Sıçrama Tahtası Oldu

Aslında Türkiye’nin milli imkanlarıyla silah ve mühimmat üretim kabiliyeti Cumhuriyet’in ilk yıllarına dayanıyordu. Bizzat Atatürk’ün teşvi-kiyle milli savunma sanayinin temelleri atılmış, Şakir Zümre’ye kurdurulan fabrikada uçak ve denizaltı bombaları yapılmıştı. Fakat önce Marshall yardımları¹ ile milli savunma sanayimiz çöktü, ardından NATO ile birlikte ABD’ye uygun şekilde dizayn edildi. Öyle bir rüzgar estirildi ki; kendi havacı generallerimiz dahi uçak üretmenin maliyetli olduğunu belirterek dışarıdan almayı önermişti. Şakir Zümre’nin bomba fabrikasının soba fabrikasına dönüştürülmesi ise Türkiye’ye vurulan darbenin en acı göstergesidir.

1990’lara gelindiğinde kendi gemimizi yapma fikri olgunlaşmaya başlamış, Türk Deniz Kuvvetleri NATO’nun kalıplarına sığmayacağıнын sinyallerini vermişti.

Fakat Cumhuriyet Donanması ruhunu asla kaybetmedi. Daha 1978 yılında bilgisayar teknisyenleri alınarak AR-GE çalışmalarına başlandı. Deniz Lisesi ve Deniz Harp Okulu’nda bilimsel

eğitime ağırlık verildi, subay çıkanlar yurtdışına gönderilerek mühendislik eğitimleri devam ettirildi. 1990’lara gelindiğinde kendi gemimizi yapma fikri olgunlaşmaya başlamış, Türk Deniz Kuvvetleri NATO’nun kalıplarına sığmayacağıнын sinyallerini vermişti. Bu dönemde ilginç bir gelişme yaşandı:

Soğuk Savaş’ın bittiği yıllardı... Sovyetler Birliği dağılmış, ABD tek küresel güç olarak rakipsiz kalmıştı. Fukuyama’ya göre “Tarihin Sonu” gelmiş, liberalizm nihai zafer kazanmıştı. Artık yeni bir dünya düzeni kurulmalıydı. ABD için dönem, dünyaya “demokrasi” ve “özgürlük” götürme dönemi değildi. Türkiye’deki iktidar da Atlantik’in hayallerini paylaşıyor, “bir koyup üç alacağını” zanneden dönemin Cumhurbaşkanı Turgut Özal, ABD’nin yanında Irak’a girmek istiyordu. Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) ise direnç gösterdi. Plana şerh koyan Genelkurmay Başkanı Necip Toruntay’ın ordunun tavrını gözler önüne serdi. Artık ABD’nin büyük bir sorunu vardı...

Bu arada Irak’ın kuzeyinde federe Kürt devletçığının temelleri atılmış, ABD planına direnen Türkiye bu kez Almanların silah ambargosu ile cezalandırılmıştı (Serdar, 2018). Bu dönemde Türkiye’den Basra Körfezi’nde oluşturulan koalisyon kuvvetlerine destek vermesi istendi. Konu TBMM’nin gündemine geldi, ancak Irak’la ilişkiler düşünülerek bölgeye gemi gönderilmedi. Üstüne iki de ABD helikopteri düşürülünce, ipler iyice gerildi...

Basra’ya gemi göndermeyen Türkiye, Saros Körfezi’nde bir NATO tatbikatına TCG Muavenet muhribiyle iştirak etti. Tarih 2 Ekim 1992, gece saat 23:00 sularıydı. “Yeşil periyot” denilen tatbikat dışı bölümde ABD uçak gemisi USS Sara-

¹ ABD Başkanı Harry Truman tarafından 1947 yılında “komünizm tehdidi” gerekçesiyle 15 Avrupa ülkesi ve Türkiye’ye “Marshall Yardımı” adı altında mali ve askeri yardımlar yapılmıştır. Marshall Planı’na, ilk anda savaşa katılmadığı, yıkıma uğramadığı ve elinde döviz ve altın rezervi tuttuğu için dahil edilmeyen Türkiye, bürokratik çabalar sonucunda Avrupa’nın tahıl ambarı olmayı kabul etmek ve ağır sanayisinden vazgeçmek koşuluyla dahil edilmiştir. ABD, “Marshall Yardımı” adı altında Türkiye’ye 95 milyon dolarlık savaş malzemesi hibe etmiş, fakat bu malzemelerin bakımı için her yıl bütçeden 400 milyon TL almıştır. (Sezen, 2018)

toga'dan iki adet Sea Sparrow füzesi fırlatıldı. Füze-ler TCG Muavenet'i köprü üstünden vurmıştu. Saldırıda gemi komutanıyla birlikte beş denizci şehit oldu, 22 denizci yaralandı. Haberi ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Eagleburger, Washington Büyükelçisi Nüzhet Kandemir'e şu sözlerle verdi: "Geminizi batırdık, özür dileriz." (Ertürk, 2019).

MİLGEM kapsamında tasarlanan ve inşa edilen gemilerden TCG-HEYBELİADA (F-511) 2011 yılında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı hizmetine alınmıştır. (T.C. Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı)

Saldırının ardından ABD bunun bir kaza olduğunu, personelinin eğitimsiz, hatta sarhoş olduğunu bile söyledi. Halbuki bir Sea Sparrow öyle kaza ile ateşlenemezdi. 6 farklı emniyet safhası aşılacak, gemi komutanından izin alınacaktı. Ve tüm bu işlemler farklı odalardan yapılmalıydı. Daha vahimi ise Sea Sparrow bir hava savunma füzesiydi. "Fire and Forget" tipi değildi. Füze ateşlendikten sonra hedefini vurabilmesi için bilgiye ihtiyacı vardı. SASS (satıhtan satha) modunda ateşlenmesi için hedef aydınlatılmalıydı. Üstelik iki füze de tam isabetle vurmıştu (Ertürk, 2019). Büyük bir operasyon olduğu açıktı.

ABD'nin mesajı netti: Türkiye'den "hizaya girmesi", yeni dünya düzenine ayak uydurması isteniyordu. Fakat bunun yanında bir amacı daha vardı. ABD bir süredir Türkiye'ye Knox sınıfı fırkateynlerini satmak istiyordu. Türk De-

niz Kuvvetleri ise gemileri istemediğini bildirdi. Kendi gemimizi yapma fikri ilk kez somut olarak dile getirildi. Tabii ABD Muavenet'i vurunca, tazminat söz konusu oldu. ABD hemen Knox'ları Türkiye'ye uygun fiyatla vereceğini bildirdi. Daha sonra da 8 adet Knox'u Türkiye'ye hibe etti (Öztürk, 2018). Böylece milli gemi yapma projesi rafa kalkacak, Türk Donanması bir kez daha Amerikan silahlarına bağımlı kılınacaktı. Ta ki 2003'te o proje raftan indirilene dek...

Deniz Kuvvetleri pes etmedi. 1998 yılında kurulan Araştırma Merkezi Komutanlığı (ARMERKOM), milli kabiliyetler için kritik çalışmaların merkezi oldu. Oramiral Özden Örnek'in 2003 yılında Deniz Kuvvetleri Komutanı olması ile birlikte tüm projeler raflardan indirildi, milli gemi için düğmeye basıldı. Türkiye'nin kendi gemisini yapma fikri, Batı'nın yanında Türkiye içinde de rahatsızlık yaratmıştı (Örnek, 2017). Fakat bu kez karşılarında boyun eğmeyecek bir altın kadro vardı.

Özellikle 2003-2005 arası, Türk Deniz Kuvvetleri'nin altın yıllarıydı. Oramiral Özden Örnek'li yılları yakın çalışma arkadaşı Amiral Cem Gürdeniz şöyle anlatıyor:

Milli Gemi (MİLGEM) projesini 2003-2005 yılları arasındaki Kuvvet Komutanlığı döneminde bambaşka bir ruhla dirilterek sonuçlandıran Özden Örnek oldu. ARMERKOM'un kurulması onun ileri görüşü sayesinde hızlandı. Cumhuriyet Donanması'nın dışa bağımlılığını sadece savaş gemisi dizayn ve inşası ile değil, milli suüstü ve sualtı silahları, atış kontrol sistemleri, başta Gemi Entegre Savaş İdare Sistemi (GENESİS) olmak üzere savaş yönetim sistemlerinin üretilmesi ile azaltmayı bir hayalden ve süslü kelimeler dizininden

somut gerçekliğe dönüştürebilen odur. İki yıllık kuvvet komutanlığı döneminde 50'nin üstünde gemi ve ana sistemin milli yetenek ve olanaklarla envantere katılma süreci projelerinin hepsinin atında onun imzası vardır. 17 yıllık amirallik döneminde sadece deniz gücümüzün donanım ve kuvvet yapısına yönelik girişim ve projeleri ile öne çıkmadı. Strateji, taktik, konsept, doktrin ve hepsinden önemlisi deniz kültürü alanlarında da büyük katma değerler sağladı. Deniz Kuvvetleri Harbe Hazırlık Ölçüm Sistemi adıyla bilinen analitik metodolojiyi donanmaya kazandıran odur (Gürdeniz, 2019b: par. 6).

Deniz Kuvvetleri Kabuğundan Çıkıyor

MİLGEM'le birlikte Deniz Kuvvetleri'nin kabuğundan çıkma vakti gelmişti. Önce Karadeniz'de NATO'ya karşı kıyıdaş ülkelerle müstesna bir işbirliği mekanizması yaratıldı. Karadeniz Uyumu Harekatı (KUHH)² ile kuzey güvenceye alınırken, Ege ve Doğu Akdeniz'e inebilmenin zemini yaratıldı. Bu yıllarda Doğu Akdeniz'de hidrokarbon varlıkları keşfedilmiş, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) hukuksuz biçimde Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) ilan etmişti (Türk Dışişleri Bakanlığı, 2007). 2002 yılında Rumlar Norveç'ten Northern Access gemisini kiralayarak Türk kıtasahaneliğine girmeyi dahi denemişti (Başeren, 2007). 2004 yılında Rumların Avrupa Birliği'ne girmesi ve aynı yıl MEB ilan etmesiyle de büyük kavga başladı.

Türkiye hızla önlem almalıydı. 2006 yılında Akdeniz Kalkanı Harekatı başlatıldı (Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, 2015). Bu hareket kapsamında Türk gemileri kıta sahanlığına kalkanı çekecek, haklarımıza yönelik mütecaviz hamlelere izin verilmeyecekti. 14 yılda tam 14 yabancı sondaj gemisi bölgeye sokulmayarak geri gönderildi (Yaycı, 2019a). Ege'de Kardak kriziyle ortaya çıkan adalar sorunu, Akdeniz'de hidrokarbon yataklarının keşfiyle yeni bir boyuta evrilmişti. Artık Türkiye'nin denizlerdeki mücadelesi, müreffeh bir toplum yaratmak için hayatiydi. Deniz suyunun da toprak vatan kadar savunulması gerekirdi. İşte bu mücadelenin adını Amiral Cem Gürdeniz 2006 yılında koydu. Mustafa Kemal'in büyük ülküsü, artık "Mavi Vatan" kavramıyla tüm dünyaya ilan ediliyordu.

ABD'nin cevabı ise yine gecikmedi. Bu kez Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ), ABD namına harekete geçti. Türkiye'nin Atlantik rotasından çıkması kabul edilemezdi. Türk Ordusu "hizaya çekilmeli"ydi. 2007'de Ergenekon kumpasıyla düğmeye basıldı. Hedefte Türk Silahlı Kuvvetleri'nin NATO karşıtı subayları, ABD emperyalizmine meydan okuyan İşçi Partisi (Vatan Partisi) liderleri ve Türkiye'nin aydın birikimi vardı. TSK'nın beyni olarak gördükleri Deniz Kuvvetleri de büyük saldırılara maruz kalacaktı. 21 Eylül 2012 tarihinde Balyoz kumpasındaki sahte delillerle "Deniz Kuvvetleri'ne mensup 36 Amiral, 115 subay ve 5 astsubay, 13 ila 18 yıl arasında değişen ağır cezalara çarptırıldı. Balyoz Davası haricinde sözde Amirallere Suikast, Poyrazköy, Ergenekon, İrtica ile Mücadele Eylem Planı, Kafes, Casusluk ve Fuhuş gibi davalar içinde sahte suçlamalara maruz kalan denizci subayların sayısı ise 300'e

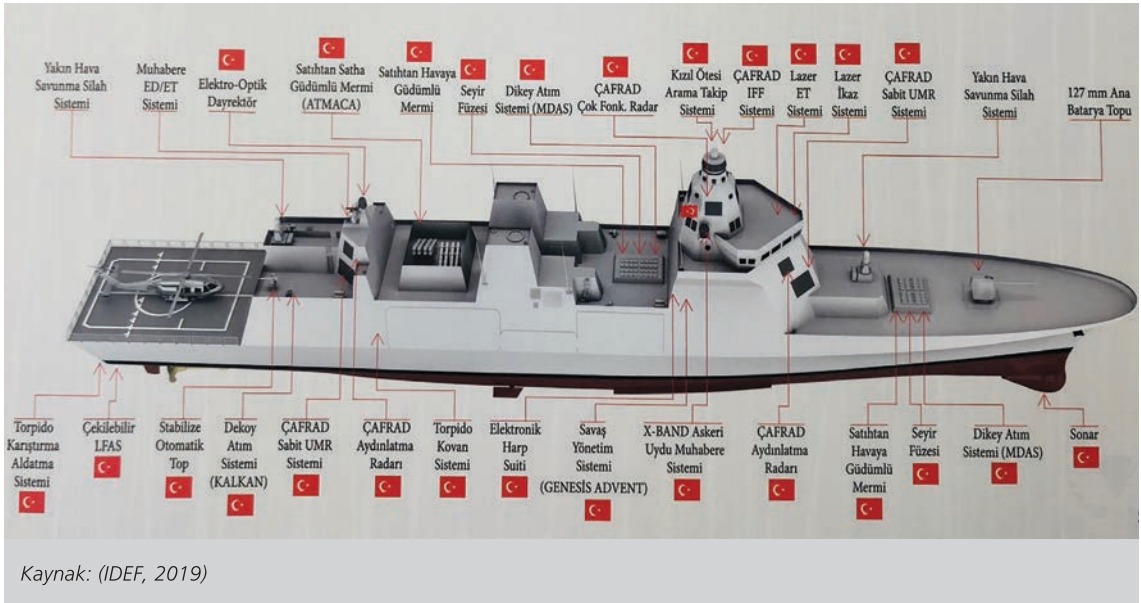
2 KUHH'un Karadeniz'deki güvenlik ve istikrar ortamına olumlu katkısının görülmesi üzerine, Türkiye tarafından hareketin çok uluslu bir yapıya kavuşturulması çalışmaları başlatılmış ve Karadeniz'e sahilgar tüm ülkelere harekate katılmaları yönünde davette bulunulmuştur. Türkiye'nin davetine Rusya Federasyonu, Ukrayna ve Romanya'dan oluşan üç sahilgar ülke resmi olarak yanıt vermiştir. (Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, 2016)

ulaştı" (Gürdeniz, 2013: 289-290). "Hizadan çıkan" komuta kademesi, tek kurşun atılmadan bir gecede ortadan kaldırılmıştı. Hızla FETÖ terör örgütünün Ordu'ya sızmış üyelerine amiral/generel rütbeleri takıldı, Mavi Vatan mücadelesi rafa kaldırıldı. Ta ki 15 Temmuz³ gelene kadar...

15 Temmuz 2016 gecesi Amerikancı Gladyo⁴ harekete geçti, yönetime el koymaya çalıştı. Tanklarla insanların üzerinden geçildi, kimileri kurşuna dizildi, Milli Meclis bombalandı, suikast timleri gönderildi... Ama başaramadılar! Türkiye, ordusu ve milletiyle savaştı ve bağımsızlık mücadelesini bir kez daha kazandı. Darbe girişiminin ardından ordu ve bürokrasi içindeki FE-

TÖ'cülerin tek tek temizlenmesiyle birlikte, Mavi Vatan mücadelesi de yeniden başlamıştı.⁵

Türk Donanması hızla toparlanarak yeniden denizlere açıldı. Şubat 2019'da ilk kez üç denizde müşterek olacak şekilde tatbikat planlandı. 103 geminin katıldığı tatbikatın adı "Mavi Vatan"dı (Anadolu Ajansı, 2019a). Hemen üç ay sonra bu kez 131 geminin katılımıyla Cumhuriyet tarihinin en büyük tatbikatı olan "Denizkurdu" yapıldı (Anadolu Ajansı, 2019b). Bu arada Türkiye milli gemi projelerine ivme kazandırmış, Reis sınıfı denizaltılar ile İstanbul sınıfı fırkateynler kazağa alınmıştı. Türkiye'nin ilk Çok Maksatlı Amfibi Çıkarma Gemisi TCG Anadolu'nun inşasına başlanmıştı. Atmaca füze-

Kaynak: (IDEF, 2019)

- 3 15 Temmuz 2016 darbe girişimi darbecilerin verdiği isimle Harekat Yıldırım veya Yurtta Sulh Harekâtı, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde kendilerini Yurtta Sulh Konseyi olarak tanımlayan bir grup asker tarafından Türkiye'de gerçekleştirilen askeri darbe teşebbüsüdür. Yargılamalar neticesinde bu askerlerin ABD'de ikamet eden Fetullah Gülen liderliğindeki FETÖ'nün mensubu oldukları ortaya çıkmıştır. (15 Temmuz darbe girişimi, t.y.)
- 4 Doğu Perinçek: "NATO'ya katılan devletlerin içine bir yeraltı örgütlenmesi yaratılıyor. Gladyo denen bir silahlı güç oluşturuluyor. ABD, durum kendi istediği gibi gitmediği zaman ordu içindeki güçlerini harekete geçirerek darbe düzenliyor. 12 Mart ve 12 Eylül böyleydi. İşte 15-16 Temmuz'da da yine böyle Amerikan merkezli bir darbe girişimi oldu, ama bu kez başarısızlığa uğratıldı. İlk defa bir NATO ülkesinde, Gladyo örgütlenmesi o ülkenin silahlı güçleri tarafından bastırıldı." (Aydınlık, 2020a).
- 5 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana kamudan 125 bini aşkın kişi ihraç edildi. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Mart 2019 tarihinde yaptığı açıklamada, 15 Temmuz 2016'dan sonraki süreçte 511 bin kişinin gözaltına alındığını ve 30 bin 821 kişinin tutuklandığını söyledi. Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri'ni kapsayan Türk Silahlı Kuvvetleri'nde de 15 Temmuz'dan Haziran 2020'ye kadar geçen sürede toplam 19 bin 583 personel ihraç edildi. Kara Kuvvetleri Komutanlığı'ndan 87 general, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'ndan 33 amiral, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'ndan 32 general ihraç edildi. 15 Temmuz'dan sonra 198 karacı generalin yüzde 44'ü, 56 amiralin yüzde 59'u, 72 havacı generalin, yüzde 45'i ihraç oldu (Aydınlık, 2020b).

si ile Deniz Kuvvetleri'nde yeni bir çağ açılırken, Orka ve Akya torpidoları ile milli vuruş kabiliyeti artırıldı. GENESİS ADVENT ile tüm komuta kontrol sistemi Türk subaylarının yönetimine alındı. Bugün Türkiye yalnızca gemi dizayn ve inşasını yapan değil, silah ve mühimmatlardan komuta kontrol sistemlerine kadar tamamıyla milli olanaklarla deniz gücünü idame ettirebilecek imkan ve kabiliyetlere sahiptir.

Mavi Vatan

Devlet Uygulamalarıyla Doktrinleşti

Rotasını Mustafa Kemal'in çizdiği Mavi Vatan Stratejisi, 15 Temmuz darbesinin bastırılmasının ardından devlet uygulamaları ile doktrinleşti. Bu kapsamda hukuki, askeri ve diplomatik adımlar eş zamanlı olarak hayata geçirildi. Dev tatbikatlarla Türk Donanması egemenlik alanlarımızda bayrak gösterirken, Libya ile Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası imzalanarak Doğu Akdeniz'deki batı sınırlarımız çizildi (Yaycı, 2020a). 3 sondaj ve 3 sismik araştırma gemisinden müteşekkil milli bir enerji filosu oluşturuldu. Arama kurtarma sorumluluk sahası, Mavi Vatan haritasını kapsayacak şekilde genişletildi (Vatan, 2020). Kıbrıs'ta federasyon taleplerinden iki devletli çözüme gidecek bir algı değişikliği yaşandı. Milli savunma sanayii, 21. yüzyıl jeopolitik ihtiyaçlarına uygun olarak yapılandırıldı. Akdeniz'de barışı tehdit eden hamlelere karşı Donanma Diplomasisi başlatıldı...

Mavi Vatan Sınırları Nasıl Belirlendi?

Türkiye, her ne kadar 1982 Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi'nin (BMDHS) tarafı olmasa da, buradaki esaslara uygun olarak deniz yetki alanlarını belirledi. Bugün BMDHS'nin esasları, Tahkim Mahkemesi ve Uluslararası Adalet Divanı (UAD) kararlarına göre deniz yetki alanları, Amiral Cihat Yaycı'nın tespit ettiği şu esaslara uygun olarak belirleniyor (Yaycı, 2020b: 160):

(1) Hakkaniyet (Karşılıklı kıyıları olan devletlerin denizleri adil bir biçimde paylaşımı anlamına geliyor.)

(2) Coğrafyanın Üstünlüğü (Sınırlandırmada ana karaların esas alınması, ortay hattın ters tarafında kalan adaların karasuları kadar deniz yetki alanına sahip olması anlamına geliyor.)

(3) Oransallık (Sınırlandırmada, devletlerin sahip olacakları deniz yetki alanlarının kıyı uzunlukları ile orantılı olması anlamına geliyor.)

(4) Kapatmama (Başka bir devletin kıyılarına yakın adaların bu kıyının denize açılımını engellememesi anlamına geliyor.)

Bu ilkeler nazarında çizilen deniz haritalarında Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), Libya, Mısır, İsrail, Filistin ve Lübnan ile karşılıklı kıyıları olduğu, Suriye ile de deniz yan sınırı bulunduğu görülüyor. Bu hesaplamalarda kullanılan gnomonic ve jeodezik haritaların ise daha önce başka ülkelerin deniz sınırlandırmasında da kullanıldığı biliniyor. Dolayısıyla, Türkiye'nin dünya üzerinde doğu-batı ekseninde düz uzanan bir ülke değil, 1 derecelik eğimle yatan bir ülke olduğu, bunun da 18 derecelik bir perspektif yarattığı bilimsel olarak kanıtlanmış durumda (Yaycı, 2019b). Amiral Cihat Yaycı'nın bu esaslar ışığında çizdiği Mavi Vatan haritası 462 bin kilometrekarelik bir alanı ihtiva ediyor. Bu alandaki tüm canlı ve cansız kaynaklar üzerindeki münhasır hakların Türkiye'ye ait olması mücadelesine de, Mavi Vatan mücadelesi deniliyor. Peki tartışma nereden çıkıyor?

Yunanistan'ın Akıl Almaz Tezi

Öncelikle Yunanistan'ın maksimalist iddialarının temelini anlamak gerekiyor. Yunan iddialarının temelinde, Yunanistan'ın bir "Adalar Devleti" (Archipelago State) olduğu tezi bulunuyor. BMDHS'nin 46. maddesi; "adaların tam yetkiye sahip olabilmesi için ülkenin arşipellerden oluşması" şartını koyuyor. Yani bir ülkenin "Archipe-

lago State” olabilmesi için tamamen ya da büyük ölçüde adalardan müteşekkil olması gerekiyor (BMDHS, Madde 46).

Buradan hareket eden Yunanistan, sınırlarının en uç noktalarının Girit, Kerpe, Kaşot, Rodos ve Meis adaları olduğunu, bu hat üzerinden bir sınır çizerek diğer ülkelerle ortay hat esasına göre anlaşma yapabileceğini savunuyor. Daha vahimi ise adalar arasında kalan tüm suyu kendi iç suyu olarak sahipleniyor. Her adanın tam etki yarattığı ve kendi MEB’i olduğu iddiası ise cabası...

Fakat Yunanistan, iddialarının aksine bir “Adalar Devleti” değil. Ülkenin yüzölçümünün sadece yüzde 17’si ada, adacık ve kayalıklardan oluşuyor (Çubukçuoğlu, 2020). BMDHS’de, UAD ve Hakem Mahkemesi kararlarında Yunanistan’ı “Adalar Devleti” yapacak herhangi bir ilke ya da karar da bulunmuyor.

Mavi Vatan’ın Ege Cephesi

Yunanistan’ın bu akıl almaz tezi üzerinden doğmuş pek çok sorun bulunuyor. Buradaki sorunları, hukuki statüleri farklı olduğu için Ege ve Doğu Akdeniz olmak üzere ikiye ayırmak gerekiyor:

Ege’de karasuyu ile başlayan, kıta sahanlığı, MEB, arama-kurtarma sorumluluk sahası, FIR Hattı (Uçuş Bilgi Bölgesi) ve gayri askeri statüdeki adaların silahlandırılması ile devam eden, nihayetinde konunun, egemenliği antlaşmalarla Yunanistan’a devredilmemiş ada, adacık ve kayalıklara (EGAYDAAK) dayandığı bir dizi anlaşmazlık olduğu görülüyor.

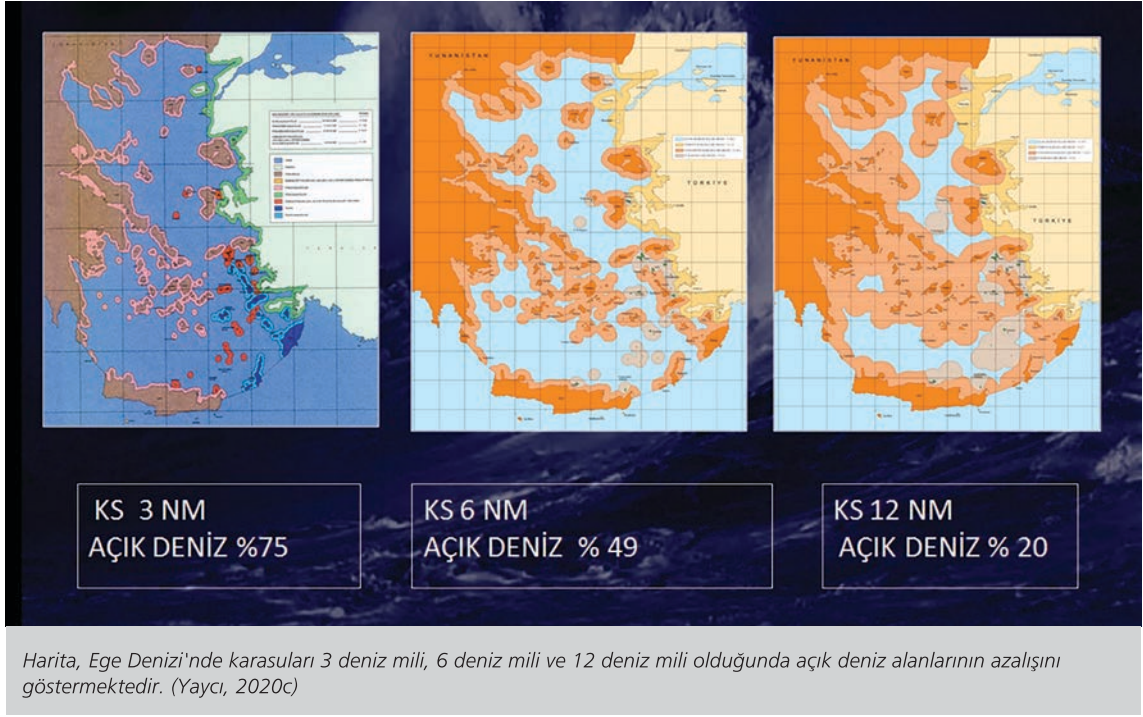
Tarihsel arka planda iki tarafın tezleri, esas olarak Lozan Barış Antlaşması’nın 16. maddesinin farklı yorumlanması nedeniyle ayrışıyor. “Yunanistan, md. 16’nın Anadolu sahillerinden itibaren üç milin dışında kalan (md. 6/son ve 12/son c.) adalar için genel bir feragat hükmü olduğunu, bu nedenle İtalya ve Türkiye’ye bırakılan

adaların sınırlayıcı şekilde sayıldığını, 4 Ocak 1932 Antlaşması ve onun eki olduğunu ileri sürdüğü 28 Aralık 1932 tarihli belge ile Türkiye ile İtalya arasında sınırın çizilmiş olduğunu, bu sınırın İtalya’ya halef olması nedeniyle Yunanistan ile Türkiye arasında da geçerli olduğunu, dolayısıyla Lozan’da Türkiye’ye 3 mil içinde bırakılan adalar dışındaki tüm adaların kendisine ait olduğunu iddia ediyor” (Başeren, 2006: 138)

Buna ilaveten BMDHS’nin 3. maddesinde karasularının azami genişliğinin 12 mil olarak belirlendiğini, adaların deniz alanlarının ise 121. maddede ayrıca düzenlendiğini, bu iki maddeye dayanarak adalarına kara ülkesindeki gibi düzenlemeler yapabileceğini, hava sahasını da paralel olarak belirleyebileceğini, yani her adasının 12 mil deniz ve hava sahasına sahip olması gerektiğini ileri sürüyor. (Akkutay, 2018).

Fakat hem örf adet hukukuna hem de Hakem Kararlarına göre bunun her durumda uygulanabilecek genel ve tekdüze bir kural olmadığı ortaya çıkıyor. “Başka bir ifadeyle 3. madde, karasularının 12 mil olduğunu değil, coğrafi ve hukuki açıdan mümkünse 12 mile kadar çıkarılabileceğini beyan ediyor. Nitekim, Türkiye BMDHS’ye taraf olmadığı için 3. maddeden kaynaklanan ahdi bir yükümlülüğü de bulunmuyor” (Akkutay, 2018: 202). Ege Denizi’nin özel durumu göz önüne alındığında, buradaki deniz sınırlandırmalarının karşılıklı bir anlaşma ile yapılmasının zorunluluğu görülüyor. “Sözleşme’nin 15. maddesi ve örf ve adet hukuku da, karasuları sınırlandırmasında özel durumların varlığı halinde, adalara diğer kara ülkelerinden daha az etki tanınmanın ya da hiç etki tanımanının mümkün” olduğunu gösteriyor (Akkutay, 2018: 203).

Yine “3. Deniz Hukuku Konferansı’nda, 121. madde taslağına ilişkin açıklamalardan anlaşıldığı üzere, adaların karasularının kara ülkelerine dair diğer hükümlere göre değerlendirilmesi şartının, sınırlandırma problemlerinin olmadığı

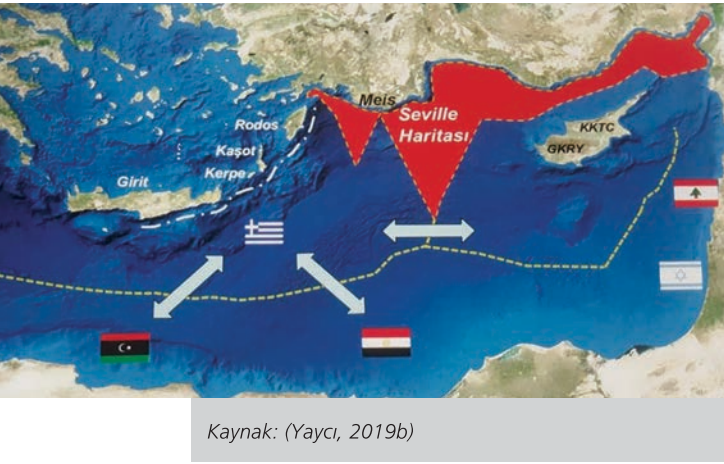
alanlara yönelik olarak belirlendiği ve bu konuda genel bir kural koyma amacı taşıdığı görülüyor. Dolayısıyla karasuları sınırlandırması söz konusu olduğunda, Sözleşme'nin 15. maddesine göre bir değerlendirme yapmak suretiyle, özel durumlar söz konusu ise, adalara ana karalara göre sınırlı etki tanınması ya da hiç etki tanınmaması mümkün" görünüyor (Akkutay, 2018: 198). Ayrıca Lozan Antlaşması'nın 16. maddesinin bir feragat hükmü olmadığı, üç mil ilkesinin de bu mesafe dışındaki adalar üzerindeki haklarını sona erdirmemesi, bu nedenle İtalya ve Yunanistan'a devredilen adaların md. 12 ve 15'te sınırlayıcı bir şekilde sayıldığı, 28 Aralık 1932 belgesinin hiçbir zaman geçerli bir uluslararası antlaşma haline dönüşmediği, uluslararası mahkeme kararlarında da işaret edildiği gibi Yunan uygulamalarının uluslararası antlaşmalarla tespit edilmiş sınırları değiştiremeyeceği açık şekilde görülüyor (Başeren, 2006).

Nihayetinde deniz karaya tabi olduğu için, Ege'deki adaların mülkiyetleri tescil edilmeden herhangi bir deniz sınırını belirlemek de mümkün

görünmüyor. Öyleyse Ege'de çözülmesi gereken en öncelikli sorun; ada, adacık ve kayalar sorunu. Mülkiyet sorununun birincil konusu ise karasularıdır. Yunanistan, Lozan dengesini bozarak 1936 yılında karasularını 6 mile çıkarmış, bölgedeki açık deniz alanını yüzde 50'nin altına düşürmüştür. 6 mil rejimine göre Akdeniz'e inen tek bir açık su yolu kalmıştır. Bu rejim diğer ülkeler için bir sorun teşkil etmeyebilir, ama kıtasahlanlığı paylaşımında açık deniz alanının büyüklüğü Türkiye için kritiktir. Öyleyse Türkiye 3 mil rejimine geri dönülmesi noktasında hukuki hazırlığını yapmalı, resmi çağrılarına başlamalıdır (Yaycı, 2020c).

Ege'deki bütün sorunlar birbiriyle ilgili olduğu için bir paket halinde görüşülmesinin Türkiye açısından faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Yunanistan ise kıta sahanlığı dışında Ege'de herhangi bir sorun olmadığını ileri sürerek Türkiye ile diğer konuları görüşme ve neticesinde UAD'ye gitme yolunu 2015 yılında iç hukukunda kapatmıştır. Dolayısıyla, Türkiye'nin Ege'deki yaklaşık 152 ada grubu için zamanı geldiğinde devlet

uygulamaları başlatması gerekmektedir. Fakat 1976 tarihli Bern Mutabakatı ile Ege'deki sorunların dondurulmuş olması, Türkiye'nin önceliğini Doğu Akdeniz'deki hak ve menfaatlerine yoğunlaştırmasına olanak sağlıyor. Bugün Ege'deki 152 ada grubunun toplam deniz yetki alanı 15 bin kilometrekare iken, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de gasp edilmeye çalışılan deniz alanının büyüklüğü 150 bin kilometrekare civarındadır.

Kaynak: (Yaycı, 2019b)

Doğu Akdeniz'de Seville Dayatması

Doğu Akdeniz'deki sorun ise Ege'den çok daha yakıcı durumdadır. 2003 yılında Seville Üniversitesi tarafından hazırlanan bir deniz yetki alanları haritası, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki egemenlik alanlarını 41 bin kilometrekare olarak hesaplamış, GKRY de bu haritaya uygun olarak MEB ilan etmiştir. Haritaya göre Yunanistan ve GKRY denizden komşu olarak görülmektedir. Yunanistan'ın Doğu Akdeniz'e bakan adalarına tam etki tanınmış, Türkiye'nin açık denizlere çıkışının önü kapatılmıştır (Yaycı, 2019b: 43-53).

Halbuki Yunanistan'ın Doğu Akdeniz'deki kıyı uzunluğu 167 kilometre, Türkiye'nin kıyı uzunluğu ise 1870 kilometredir. Dolayısıyla hakkaniyet prensibine göre burada, Türkiye'nin 13 kat daha fazla deniz yetki alanı olması gerekir (Yaycı, 2020d).

Deniz hukukunda ana karaların üstünlüğü prensibi vardır. Yani sınırlandırma, Asya kıtası ile

Afrika kıtası arasında yapılmalıdır. UAD kararlarına göre, ortay hattın ters tarafında kalan adaların yalnızca karasuları mevcuttur. Bu noktada Filfla, Serpents, Qit'at Jaradah, Alcatraz, Cerbe, Saint Pierre&Miquelon adaları hakkındaki kararlar incelenebilir. Ayrıca ana karanın 200 mili içindeki adaların kendi deniz yetki alanları yoktur. Yunanistan'ın adaları kendi kıta sahanlığı içinde kalmaktadır (Yaycı, 2019b).

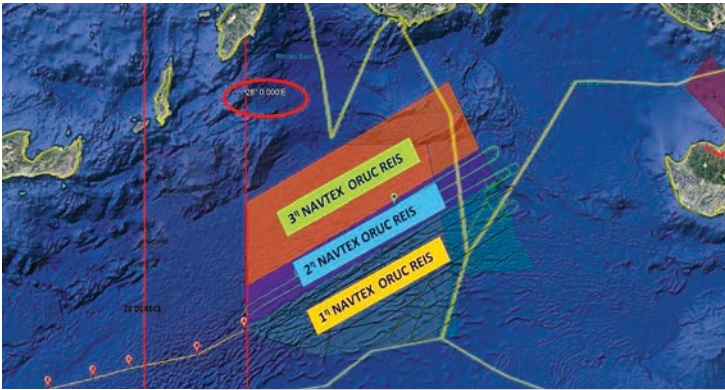
Daha vahim olan, Türkiye kıyılarına 2 mil uzaklıktaki Meis Adası'na tam 40 bin kilometrekare deniz yetki alanı tanınmış olmasıdır. Halbuki Meis, Karaada ve Fener Adası birer ada bile değil, kayadır. Güney Çin Denizi Tahkimi Davası'nda kendi ekonomisini üretemeyen, yerleşik bir halkı bulunmayan adaların deniz sınırı üretemeyeceği belirtilmiştir. Deniz hukukunda aslanan, modifikasyondan önceki durumdur. Yani, Yunanistan'ın adalara yönelik başlattığı iskan politikaları da, bu adaların deniz yetki alanlarını değiştiremez (Bayıllıoğlu, 2019). Ayrıca Karaada ve Fener Adası hiçbir zaman Yunanistan'a devredilmemiş, mülkiyeti Türkiye'ye ait adalardır.

Özetle neresinden bakarsanız bakın, Yunanistan'ın Doğu Akdeniz'de bir söz hakkı olmadığı görülecektir. Nitekim Yunanistan'ın İtalya ve Mısır ile imzaladığı MEB anlaşmalarında adalara tam etki tanınmamış, Atina bütün tezlerinden feragat etmiştir.

Avrupa ve ABD'nin İkiyüzlülüğü

Bugün Avrupa Birliği ve ABD, Seville Haritası'nın hukuki bir geçerliliği olmadığına yönelik açıklamalar yapıyorlar. Fakat fiiliyatta ikisinin de bu haritayı kullandığı, politikalarını bu harita üzerinden şekillendirdiği görülmektedir. Bugün Avrupa Birliği'nin İlerleme Raporlarından tutun Tarım, Balıkçılık ve Enerji Ajanslarına kadar tüm birimlerinde bu harita gösterilmektedir. Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki sismik araştırmalarına yapılan her itiraz, bu haritanın kabulüdür. Nitekim,

bugüne kadar Oruç Reis sismik araştırma gemisi hiç 28 derece boylamının batısına geçmemesine rağmen, neredeyse tüm Avrupa Türkiye'nin deniz ihlalinde bulunduğunu iddia ederek yaptırımları görüşmeye başlamıştır. Halbuki Oruç Reis'in araştırma bölgesi Türkiye'nin Birleşmiş Milletler'e defaaten deklare ettiği kıta sahanlığı sınırları içindedir (Türk Dışişleri Bakanlığı, 2004, 2013).

Türkiye'nin Oruç Reis gemisinin Doğu Akdeniz'de görev yaptığı alanlar (Bankingnews, 2020).

Sonuç

Türkiye denizleri yeniden keşfetmiştir. Deniz sınırlarını uluslararası hukukun bütün normlarına uygun olarak çizmiştir. Sismik ve sondaj gemilerinden oluşan milli filosu ile bölgesel bir enerji aktörü olma yolunda ilerlemektedir. Türk ticaret filosu ile dünyanın her yerinde mal taşımacılığı yapmaktadır. Cumhuriyet Donanması tarihinin en güçlü dönemindedir. Milli imkan ve kabiliyetleri bakımından dünyada lider ülkelerden biridir. Mavi Vatan sınırlarının da ötesinde dost ve kardeş devletlere yardım götürmekte, küresel barışa katkı sunmaktadır.

Dünya, denizlerdeki barışı korumak istiyorsa Türkiye ile mutlaka işbirliği yapmalıdır. Aksi durumda, bu ülkenin Mavi Vatan'ından vereceği bir damla suyu dahi bulunmamaktadır. Mavi Vatan mücadelesi, Türkiye için varoluş mücadelesidir. Dayatılan haritaları yırtmak ise bir Türk geleceğidir. Hala Seville'den medet uman varsa, Sevr ve Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) haritalarının akıbetini hatırlamalıdır. 🌸

Kaynakça

- Akkutay, B. L. (2018, Ocak). Ege karasuları sınırlandırılmasında adaların etkisinin uluslararası hukuk bakımından değerlendirilmesi. *TAAD*, 9 (33), 193-209.
- Alpagut, A. H. (1913). Donanma istemezük. *Deniz Mecmuası*, 41.
- Anadolu Ajansı. (2019a, Mart 7). Mavi Vatan'daki dev tatbikat göz kamaştırdı. <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/mavi-vatandaki-dev-tatbikat-goz-kamastirdi/1411433> adresinden alındı.
- Anadolu Ajansı. (2019b, Mayıs 13). Üç denizde dev tatbikat. <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/uc-denizde-dev-tatbikat/1476681> adresinden alındı.
- Aydınlık. (2020a, Temmuz 15). Doğu Perinçek: 'İlk defa NATO üyesi bir ülke ordusuyla Amerikancı Gladyo'yu bastırdı'. <https://www.aydinlik.com.tr/haber/dogu-perincek-ilk-defa-nato-uyesi-bir-ulke-ordusuyla-amerikanci-gladyo-yu-bastirdi-213272> adresinden alındı.
- Aydınlık. (2020b, Temmuz 15). 15 Temmuz'un 4. yıldönümü: Gladyo temizliği Türkiye'nin önünü açtı. <https://aydinlik.com.tr/haber/15-temmuz-un-4-yildonumu-gladyo-temizligi-turkiye-nin-onunu-acti-213197> adresinden alındı.
- Bahçeşehir Üniversitesi Denizcilik ve Global Stratejiler Merkezi (BAU DEGS). (t.y.). Türkiye'nin Mavi Vatan haritası... Doç. Dr. Cihat Yaycı tarafından çizilmiştir. <https://baudegs.com/turkiyenin-mavi-vatan-haritasi-doc-dr-cihat-yayci-tarafindan-cizilmistir/> adresinden alındı.
- Bankingnews. (2020, Eylül 2). Τι κρίβεται πίσω από τις τουρκικές NAVTEX στην Αν. Μεσόγειο; - Ο καθορισμός της θαλάσσιας δικαιοδοσίας χωρίς πόλεμο με 3 ερευνητικά πλοία. <https://www.bankingnews.gr/index.php?id=516015> adresinden alındı.
- Başeren, S. H. (2006). *Ege Sorunları*. Ankara: TÜDAV Yayınları No:25.
- Başeren, S. H. (2007, Şubat 22). *Doğu Akdeniz Kıtasahallığı ve Türkiye'nin Stratejisi*. Panel, Başkent Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi tarafından düzenlenmiştir, Ankara.
- Bayilloğlu, U. (2019). BMDHS'nin 121. Maddesi'nin Doğu Akdeniz'de etkisi: Meis, Karaada ve Fener Adası'nın statüsüne ilişkin bir değerlendirme. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 23(2), 185-223.
- Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi (BMDHS). Madde 46. BM Enformasyon Merkezi UNIC. <https://denizmevzuat.uab.gov.tr/uploads/pages/uluslararası-sozlesmeler/denizhukuku.pdf> adresinden alındı.
- Çubukcuoğlu, S. (2020, Haziran 12). Yunanistan-İtalya MEB anlaşması: Atina hukuksuz taleplerini kanıtlamış oldu/Interviewer Hasan Hız. Yenişafak

- Gazetesi.
- Deniz Kuvvetleri Komutanlığı. (2015, Kasım 3). Akdeniz Kalkanı Harekatı. https://www.dzkk.tsk.tr/icerik.php?dil=1&icerik_id=28 adresinden alındı.
- Deniz Kuvvetleri Komutanlığı. (2016, Mart 2). Karadeniz Uyum Harekatı. adresinden alındı.
- Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Websitesi. (2019). TBMM Konuşmaları. https://www.dzkk.tsk.tr/icerik.php?icerik_id=434&dil=1 adresinden alındı.
- Eker, K. & Bahtiyar, G. (2019, Kasım). Atatürk döneminde donanma oluşturma finansmanı. *MSÜ Deniz Harp Enstitüsü Mavi Vatan'dan Açık Denizlere Dergisi*, 1(3), 13-23.
- Ertürk, T. (2019, Ekim 2). Muavenet niçin vuruldu? <https://www.turkererturk.com.tr/muavenet-nicin-vuruldu/> adresinden alındı.
- Gürdeniz, C. (2013). *Hedefteki Donanma*. İstanbul: Kırmızı Kedi Yayınevi
- Gürdeniz, C. (2019a). 45. yılında Kıbrıs Barış Harekatı. *Yatch Türkiye*, 162, 142-143.
- Gürdeniz, C. (2019b, Nisan 29). Donanmanın altın çocuğu: Oramiral Özden Örnek. *Aydınlık Gazetesi*.
- IDEF. (2019). Deniz Kuvvetleri Standı, TF-200 Tanıtım Kitapçığı.
- İkiz, N. (2020, Temmuz 1). Düünden bugüne Kıbrıs: Bir ada'dan öte dava. *Aydınlık Gazetesi*.
- Kadan, T. (2019b, Kasım 17). Savunmada yapay zeka hedefi. <https://www.aydinlik.com.tr/haber/savunmada-yapay-zeka-hedefi-138652> adresinden alındı.
- Kadan, T. (2019). Karadeniz'deki güç mücadelesinin arka planı. *Teori Dergisi*, 348, 12-15.
- Kinross, L. (2018). *Atatürk: Bir milletin yeniden doğuşu* (Çev: Necdet Sander). İstanbul: Altın Kitaplar.
- Örnek, Ö. (2017, Kasım 17). *Amiral Özden Örnek ile röportaj/Röportajı yapan Tevfik Kadan*. Aydınlık Kitap.
- Öztürk, İ. M. (2018). *Muavenet zırlıslı faciası*. Öğrenci projesi, Tarih Bölümü, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Ankara. <http://repository.bilkent.edu.tr/handle/11693/51887> adresinden alındı.
- Serdar, B. (2018, Ekim 3). ABD'nin TCG Muaveneti vurarak verdiği mesaj. *Aydınlık Gazetesi*.
- Sezen, S. (2018, Mart 10). Sessiz darbe: Marshall planı. Yeni Birlik. <https://www.gazetebirlik.com/yazarlar/sessiz-darbe-marshall-planı/> adresinden alındı.
- Türk Dışişleri Bakanlığı. (2004, Mart 2). [No. 2004/ Turkuno DT/4739].
- Türk Dışişleri Bakanlığı. (2007, Ocak 30). NO:18 - 30 Ocak 2007, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Doğu Akdeniz'deki ülkelerle deniz yetki alanlarını ilgilendiren ikili anlaşmalar yapma gayretlerini hk. [Basın bildirisi]. http://www.mfa.gov.tr/_p_30-january-2007_-press-release-regarding-the-efforts-of-the-greek-cypriot-administration-of-southern-cyprus-to-sign-bilateral-agreements-concerning-maritime-jurisdiction-areas-with-the-countries-in-the-eastern-mediterranean_br___p_.en.mfa adresinden alındı.
- Türk Dışişleri Bakanlığı. (2013, Mart 12). [No.2013/14136816/22273].
- Vatan. (2020, Ekim 17). Bakan duyurdu! Mavi Vatan'da harita genişletildi... <http://www.gazetevatan.com/bakan-duyurdu-mavi-vatan-da-harita-genisletildi--1348583-ekonomi/> adresinden alındı.
- Yaycı, C. (2019a, Nisan 29). *Röportaj: Ege adalarında ABD üstlenmesi hızlandı/Röportajı yapan Kıymet Sezer*. Yenişafak Gazetesi.
- Yaycı, C. (2019b). *Sorular ve Cevaplar ile MEB Kavramı*. İstanbul: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Yayınevi.
- Yaycı, C. (2020a, Ekim 2). *Röportaj: BM'nin Türkiye-Libya deniz anlaşmasını tescili ne anlama geliyor/Röportajı yapan Elif Sudaşer*. Sputnik Türkiye.
- Yaycı, C. (2020b). *Doğu Akdeniz'in Paylaşım Mücadelesi ve Türkiye*. İstanbul: Kırmızı Kedi Yayınları.
- Yaycı, C. (2020c, Mart). *Yunanistan Talepleri (Ege Sorunları)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Yaycı, C. (2020d, Ağustos 9). Cihat Yaycı'nın Doğu Akdeniz'deki son durum hakkında görüş ve değerlendirmeleri (Röportajı yapan Ahmet Alemdar). Defence Türk. <https://www.defenceturk.net/cihat-yaycinin-dogu-akdenizdeki-son-durum-hakkinda-gorus-ve-degerlendirmeleri> adresinden alındı.
- 15 Temmuz darbe girişimi. (t.y.). https://tr.wikipedia.org/wiki/15_Temmuz_darbe_giri%C5%9Fimi adresinden alındı.